

українського музею при церкві, стала членом музейного комітету. Зробила багато ляльок у національному вбранні різних регіонів України.

Значною подією українського жіночого руху став Всесвітній конгрес українок 23-27 червня 1934 р. в Станіславі. У склад почесного комітету ввійшли Марія Білецька, Ольга Кобилянська, Ілона Кравченко, Софія Русова, Герміна Шухевич. Конгрес включив у програму богослужіння, молебни й панахиди [4, с.17].

Жінки-лідери – це яскраві особистості, їх праця по збереженню православної віри мала велике значення, оскільки в Україні в цей час йшов процес знищення церкви взагалі, й української зокрема. Те, що українців у світі знають як щирі, доброзичливі, чесні, працюючі й віруючі у Бога націю, свого роду доказ того, що це заслуга діаспорян і збереження ними православної віри за межами України.

Вивчаючи питання про діяльність жінок у національно-культурному русі в діаспорі, можна зробити висновок, що релігія і церква відігравали в їх житті надзвичайно важливу роль.

Список використаних джерел:

1. Марунчак М. Історія українців Канади / М. Марунчак. – Вінніпег, 1974. – Т. 2. – С. 84.
2. Цимбал Т.М. Спогади / Моє життя на еміграції / Т.М. Цимбал – Буенос-Айрес, 1984. – С. 65.
3. Промінь /вид. Союзу Українок Канади/. – Ч. I. Січень. – 1995. – С. 20.
4. Друль О. Марія Карпинець // Промінь. – Ч. 4. Квітень. – 1995. – С. 17.

Наталія Здоровко

Науковий керівник: к. п. н. Семенова О.В.

РОЗВИТОК ХУДОЖНЬОГО СМАКУ ПІДЛІТКІВ

Проблема формування художньо-естетичних смаків учнів є досить актуальною у наш час, так як мистецька освіта покликана створити всі умови для духовного розвитку особистості, здатної до самоосвіти й самореалізації. Естетично-освітні, розвивальні й виховні можливості мистецтва створюють всі умови для ознайомлення учнів із світом прекрасного, для виховання інтересу до споглядання та розуміння світового мистецтва, для розвитку естетичних та художніх смаків.

Сучасні школярі повинні самостійно орієнтуватися в світі художньо-мистецьких цінностей, вміти вибирати серед численного різноманіття справжні мистецькі твори, оригінальні за змістом і формою. Але зрозуміти і оцінити їх зможе лише той учень, який володіє художнім смаком, тобто

вмінням сприймати, переживати, оцінювати естетичне значення художніх творів і, крім того, розвивати власні творчі здібності.

Однією із головних характеристик художнього смаку є те, що він проявляється у формі безпосередніх оцінок. Розвинений художній смак це здатність отримувати насолоду від справді прекрасного а також потреба сприймати і створювати прекрасне в мистецтві. Необхідними передумовами гарного смаку є розвинуті естетичні почуття, вміння сприймати гармонію форми і змісту, бачити естетичну цінність творів, суспільних явищ.

Проблема розвитку і формування естетичного смаку неодноразово досліджувалася в психолого-педагогічній літературі, про що свідчать праці відомих вчених (О. Дивниненко, І. Долецької, С. Долуханова, А. Зися, М. Киященка, І. Лазарева, Н. Лейзерова, В. Мозгота, В. Панченка, Л. Ритікової, Г. Айзенка, М. Бредслі, В. Кенника, Г. Падалки, О. Коробко та інших).

Розвинутий художній смак впливає на всю духовно-практичну діяльність людини. Для формування художнього смаку необхідна самодисципліна і творчі зусилля, які збагачують духовний потенціал особистості, наповнюють життя особливим смыслом.

Розглянемо поняття «смак» та «художній смак», зокрема.

У академічному тлумачному словнику української мови дефініція «смак» розглядається як розвинуте почуття прекрасного, здатність до естетичної оцінки [3]. В деяких довідникових джерелах не розмежовують поняття «художній смак» та «естетичний смак».

Так, у літературознавчому словнику-довіднику поняття «естетичний смак» та «художній смак» є тотожними. «Естетичний смак – здатність людини до миттєвої оцінки дійсності, творів мистецтва крізь призму естетичних категорій і власного досвіду [2].

У довіднику «Естетичне виховання» естетичний смак трактується як «здатність людини безпосередньо за почуттів визначати естетичну цінність предметів і явищ дійсності та мистецтва. Щодо оцінки творів мистецтва естетичний смак називають художнім смаком. Як активний вияв естетичного відношення, смак відображає властиві естетичній свідомості діалектичні суперечності суспільного й індивідуального (формуючись на основі суспільно-історичного досвіду, смак завжди є неповторно-індивідуальним за формою), раціонального і чуттєвого (розуміння предметів що оцінюється і явищ виражається в смаку в безпосередній емоційній реакції типу «подобається – не подобається»)» [1, с. 74].

Крім того, розвиток художнього смаку є не лише основою духовного збагачення учнів, а й передумовою впливу мистецтва на особистість. Тому проблема формування та розвитку естетичного та художнього смаків є однією з найважливіших проблем художньо-естетичного виховання. Розвиток смаку відбувається у процесі активної діяльності учнів, під

впливом умов життя і виховання, поступово проявляючись у художній творчості та у особистому ставленні до світу прекрасного який нас оточує.

Отже, як видно із зазначених положень, поняття «естетичний смак» та «художній смак» є тотожними та взаємопов'язаними.

Естетичний смак займає одне із визначних місць серед якостей особистості. Він формується на основі емоційної реакції на те що сприймає та як аналізує школяр, а також із суспільних поглядів на красу та індивідуально-психологічних переваг. Естетичний смак демонструє вихованість особи, рівень її естетичної культури.

Технологічно-інформаційний прогрес нашого сьогодення вимагає від молоді бездоганного естетично-художнього смаку який допомагає розбиратися у світі істинних та фальшивих цінностей та направляти діяльність особистості до естетичної досконалості. Це підтверджує судження Ф. Шиллера: «З розвиненим смаком, як правило, поєднуються ясність розуму, сприйнятливність почуттів, вільнодумство і навіть достойна поведінка, а з нерозвиненим смаком, як правило, пов'язане протилежне [4, с. 299].

Розвиток художньо-естетичного смаку старшокласників залежить від художньо-естетичної освіченості. Знання законів художнього осягнення світу образотворчих засобів мистецтва спонукає до роздумів та глибоких почуттів. Для цього використовують різні види засоби: художні та літературні твори, музику, мистецтво, кіно, театр, народний фольклор. Тобто, відбувається процес залучення особистості до мистецької, музичної, літературної творчості. Цьому сприяють організації різних тематичних лекцій, бесід, зустрічей і концертних вечорів з художниками та музикантами, відвідування музеїв і художніх виставок, вивчення архітектури міста тощо.

Різні думки та переживання, які виникають під час сприймання художніх творів, закріплюються в свідомості школярів та впливають на художній смак відповідно до закономірностей, які, в свою чергу визначають діяльність особистості.

Отже, проаналізувавши поняття «художньо-естетичного смаку» в сучасній науковій літературі, ми вважаємо що – це здатність особистості визначати естетичну цінність художніх творів, виявляти своє ставлення до них, сприймати, аналізувати, оцінювати, розвиваючи при цьому свої творчі здібності і використовуючи їх у своїй діяльності. Художній смак розвивається при спогляданні та засвоєнні культурних цінностей світового мистецтва.

Список використаних джерел:

1. Естетичне виховання: довідник / В. І. Мазепа, А. В. Азархін, В. С. Горський [та ін.]; упор. Н. О. Яранцева. – К.: Політвидав України, 1988. – 214 с.